

Forslag til endringer i EUs landbrukspolitikk fram til 2027

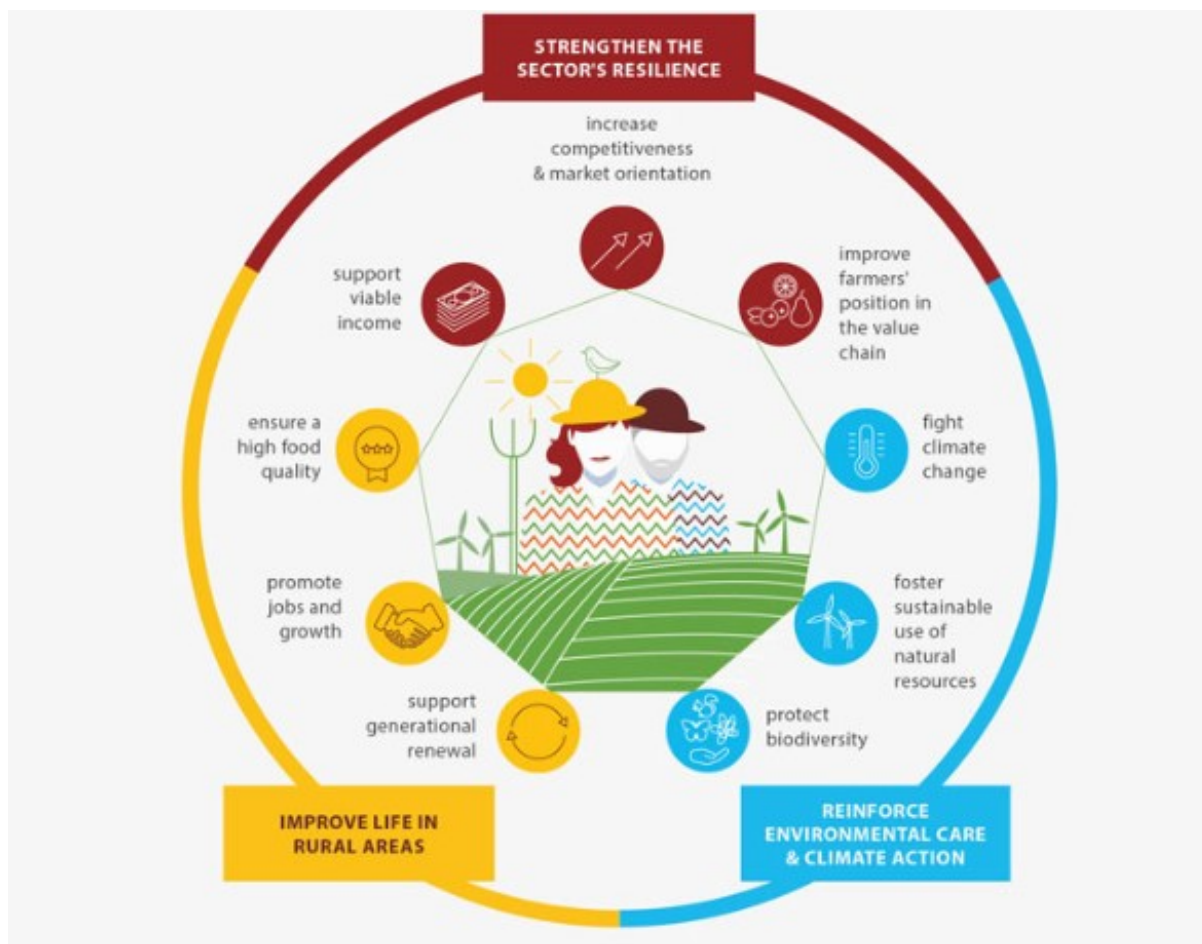
Landbruks- og matrådene ved den norske EU-delegasjonen i Brussel rapporterer om Kommisjonens ni målsetninger for den nye landbrukspolitikken i EU. Reformen i EUs landbrukspolitikk drøftes nå i Rådet for den europeiske union, under ledelse av det tyske formannskapet. EUs nye landbrukspolitikk skal etter planen iverksettes fra 1. januar 2023 og skal gjelde frem til 2027, rapporterer matråd Stein Ivar Ormsettrø og landbruksråd Magnar Sundfør.

Det vises til innberetning fra Delegasjonen den 8. september der en redegjorde for hovedprioriteringer og tidsplan for utformingen av ny landbrukspolitikk i EU. I denne rapporten gjennomgås de 9 målsettingene som Kommisjonen har presentert for den nye landbrukspolitikken. Disse er:

1. Sikre en rimelig inntekt for bøndene
2. Øke bønders konkurransekraft
3. Rebalansere makten i verdikjeden
4. Bidra i klimatilpasningen
5. Ivareta miljøhensynene for vann, jord og luft
6. Bidra til beskyttelse av biodiversitet
7. Gjøre det mer attraktivt for unge å overta gårdsbruk
8. Utvikle nye arbeidsplasser i distriktene, inkludert bioøkonomi og bærekraftig skogbruk
9. Sikre trygg og helsestøttende mat

Målsettingene går også fram av figur 1 nedenfor og er detaljert beskrevet videre i rapporten.

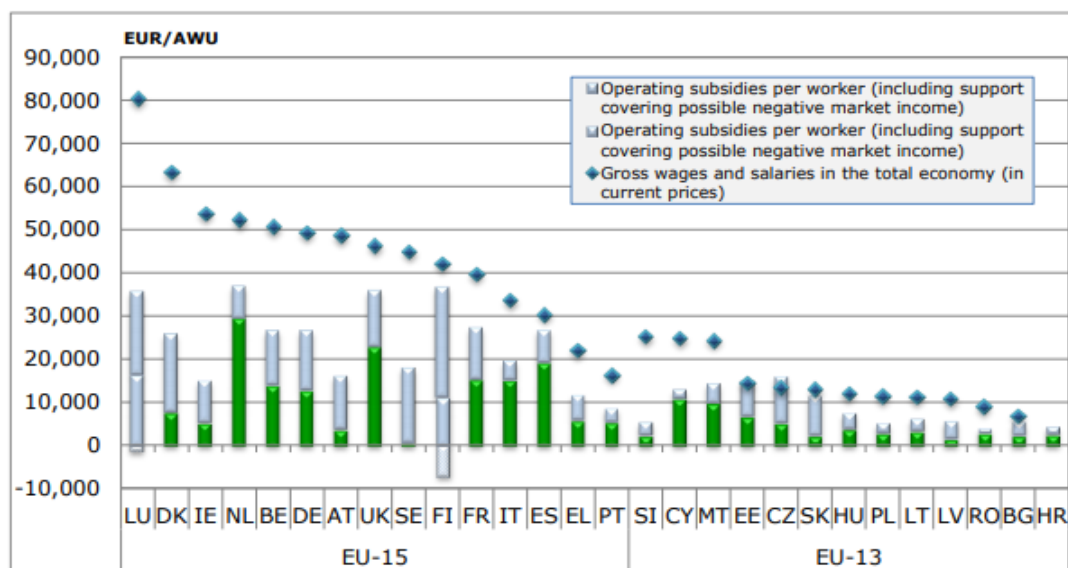
Figur 1. Kommisjonens forslag til mål i EUs nye landbrukspolitikk.

1. Sikre en rimelig inntekt for bøndene

Inntektene for bøndene i landbrukssektoren i EU er klart lavere sammenlignet med andre grupper i samfunnet. I 2005 var inntektene hos bøndene på 29,1 prosent i forhold til andre grupper, mens inntektene hos bøndene i 2017 var på 46,5 prosent sett opp mot andre grupper. Inntektsforskjellene er imidlertid ikke lik i alle land. Dette vises i figuren nedenfor.

Figur 2. Inntekter i landbruket sammenlignet med gjennomsnittlig lønn i de enkelte medlemsland.

Source: DG AGRI based on DG AGRI and Eurostat data, 2011-2013.

Average CAP support equals operating subsidies per worker, including support covering possible negative market income.

Average farmer income (without CAP support) equals the entrepreneurial income plus wages (divided by AWU) minus the operating subsidies of the farm.

Note: CAP support does not include investment support; average farmer income without CAP support in LU and FI was negative over the period considered (and is hatched in the graph).

I de rikere landene i EU er det et stort gap mellom inntektene i jordbruket og andre grupper i samfunnet, mens inntektene hos bøndene i de fattige landene i EU er klart nærmere den gjennomsnittlige inntekten. I noen land, bl.a. Estland og Tsjekia er også inntekten hos bøndene gjennomsnittlig større enn det en finner hos andre grupper i samfunnet. Dette er også grunnen til at den direkte støtten til jordbruket har vært forskjellig i EUs medlemsland.

Kommisjonen sier i sine bakgrunnsdokumenter at bøndene tilbyr jordbruksvarer og kollektive goder som miljø, biodiversitet, klima og kulturlandskap. For å betale for disse godene, har EU siden 1992 gjennom sin landbrukspolitikk gitt direkte støtte pr. produksjonsfaktor som areal og dyr. I de siste reformene har støtten blitt mer frakoblet disse innsatsfaktorene, og i mindre grad knyttet til produksjonen.

Et problem som Kommisjonen påpeker er at 80 prosent av de direkte overføringene går til 20 prosent av bøndene. Dette var grunnen til at EUs toppmøte i juli la til grunn at dersom den direkte støtten i et land var under 90 prosent av gjennomsnittet, så skulle gapet mellom landene reduseres over 6 år. Videre sa de at landene burde vurdere å etablere en frivillig ordning med et tak på direkte støtte på 100.000 EURO pr gård.

I den nye landbrukspolitikken foreslår Kommisjonen at en bruker direkte støtte som det viktigste virkemiddelet for å sikre en «rettferdig» inntekt i jordbruket. Økte inntektsmuligheter mener de skal skje via bedre bruk av direkte støtte, utnyttning av markedsmulighetene og forenkling av landbrukspolitikken.

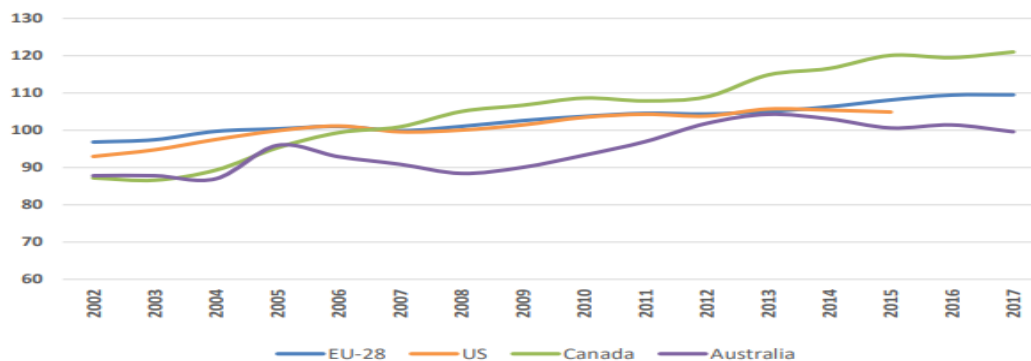
2. Øke bønders konkurransekraft

Selv om Kommisjonen mener at produktiviteten i EU er høy, hovedsakelig på grunn av økt arbeidskraftproduktivitet, bør den etter deres mening bli høyere. Kommisjonen mener at

produktiviteten de siste årene har stagnert på grunn av utviklingen i matvarepriser, klimaendringer og tap av biodiversitet.

EU har ambisjoner om å være konkurransedyktig i forhold til andre land, både på hjemmemarkedet og eksportmarkedet. Produktivitetsutviklingen mot andre land er derfor sentralt. Utviklingen i EU28, sammenlignet med USA, Canada og Australia går fram av figuren nedenfor.

Figur 3. Produktivitetsvekst i landbruket i EU28, USA, Canada og Australia (3 års gjennomsnitt, 2005 = 100).

Source: European Commission, USDA ERS, Agriculture Canada, Australian Government

Figuren viser at EU hadde høyest produktivitet i 2002. Siden den gang har Canada hatt en kraftig vekst, og har fått betydelig økt konkurransekraft sammenlignet med EU.

Dersom en går inn på enkelte viktige produksjoner, viser tallene at EU28 er svært konkurransedyktig mht. produktivitet for hvete i forhold til verden, Russland og Ukraina, men har klart lavere produktivitet på melk i forhold til New Zealand og Canada. Dette skyldes spesielt lavere gjennomsnittlig besetningsstørrelse i EU.

Kommisjonens forslag for å øke produktiviteten er investeringsstøtte, trening og rådgiving og satsing på innovasjon og nye forretningsmodeller.

3. Rebalansere makten i verdikjeden

Kommisjonen mener at EUs verdikjede er diversifisert og dynamisk. Dette gjør at en kan møte forbrukernes behov og bidra til at bønder får økt verdiskaping. For de fleste jordbruksproduktene kan EU også konkurrere på eksportmarkedet. Som verdens største eksportør av jordbruksvarer eksporterte de for 137 mrd. EURO i 2018.

Kommisjonen har beregnet at det i EU er 43 millioner jobber i landbrukssektoren, herav 22 millioner i selve jordbruksproduksjonen.

I matvarekjeden er det imidlertid en ubalanse i makten. Antall bønder er mange, mens matvarekjedene er få. Gjennomsnittlig har de tre største matvarekjedene i medlemslandene en markedsandel på over 50 prosent, og i mange land over 80 prosent.

Produsenter har gjennom sine samvirker en sterk markedsakt i mange land. Men også dette varierer. I Nederland har samvirkene en markedsandel på 83 prosent, Finland 79

prosent, Italia 55 prosent og Frankrike 50 prosent. Meierisektoren er generelt mye organisert i samvirker (55 prosent), mens sukker- og svinekjøttproduksjonen kun har 25 prosent innenfor samvirkene.

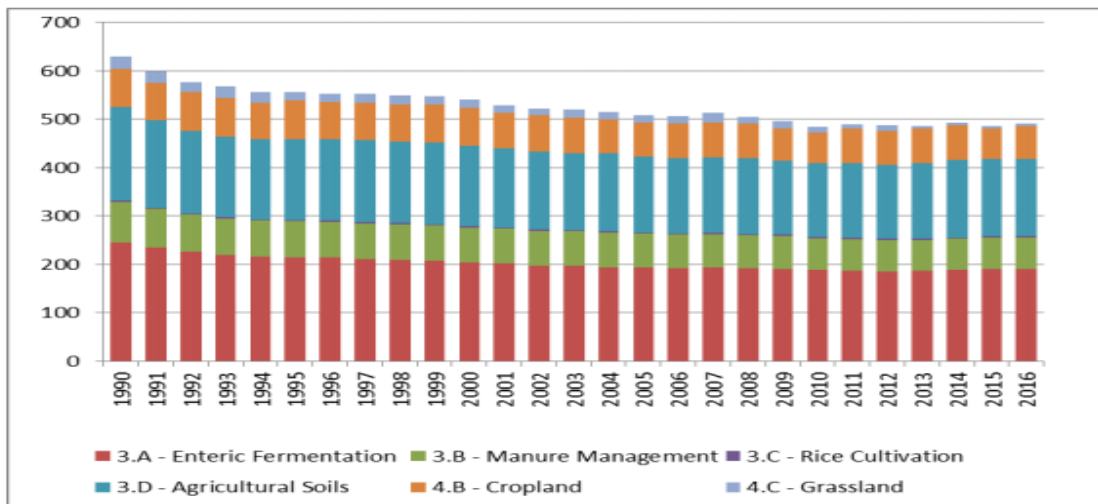
Utfordringene som Kommisjonen ønsker å løse i verdikjeden er betydelige. Tiltakene som foreslås er: Etablering av sterkere produsentorganisasjoner blant bøndene. Videre iverksetting av et direktiv om urettferdig handelspraksis. Dette direktivet ble vedtatt av Rådet og Parlamentet i april 2019, og medlemslandene har nå 24 måneder på å utforme et nasjonalt regelverk som skal iverksettes 6 måneder etter at regelverket nasjonalt er bestemt. Kommisjonen er også svært opptatt av at bønder og omsetningskjedene i sterkere grad må forholde seg til markedssignalene. De har også tro på at bønder kan få merverdi for sine produkter ved å betegne produkter med geografiske indikatorer (GI). 5,7 prosent av alle produkter produsert i EU er i dag GI merket, mens hele 15 prosent på eksportmarkedet har GI betegnelse.

Kommisjonen har også tro på at jordbruksprodusentene kan få en større del av utsalgsprisen for økologiske produkter sammenlignet med konvensjonelle produkter. Her baserer de seg på tall som viser at jordbruksprodusenten får 9 – 62 prosent av salgsprisen for økologiske produkter, mens jordbruksprodusenten får 6 – 40 prosent av utsalgsprisen for konvensjonelle produkter. Kommisjonen mener derfor at økt produksjon av økologiske produkter styrker bondens inntektsmuligheter, og i tillegg gjør jordbruksproduksjonen mer miljøvennlig. Økt lokalt salg av jordbruksprodukter med mer direkte salgskanaler mener de også skal kunne styrke bondens makt innenfor verdikjeden. Økte investeringer knyttet til forskning og innovasjon legges det også betydelig vekt på.

4. Landbruket må bidra i klimatilpasningen

I henhold til de seneste data fra det europeiske miljøbyrået er EUs utslipp av klimagasser (GHG) fra jordbruksproduksjonen, inkludert arealbruk og endret arealbruk (LULUC) på 12 prosent av totalt utslipp i EU i 2016. Denne andelen er om lag den samme som for 10 år siden. Dette skyldes at EUs utslipp av CO₂-ekvivalenter har blitt redusert i tidsperioden 1990 til 2016. Innenfor jordbrukssektoren er utslipp av CO₂-ekvivalenter blitt redusert med 22 prosent. Totalt slipper EUs jordbruk ut snaut 500 mill. tonn CO₂-ekvivalenter. Dette er om lag 10 ganger Norges totale klimagassutslipp målt i CO₂-ekvivalenter. Utslippene i jordbruket i EU går fram av figur 4 nedenfor.

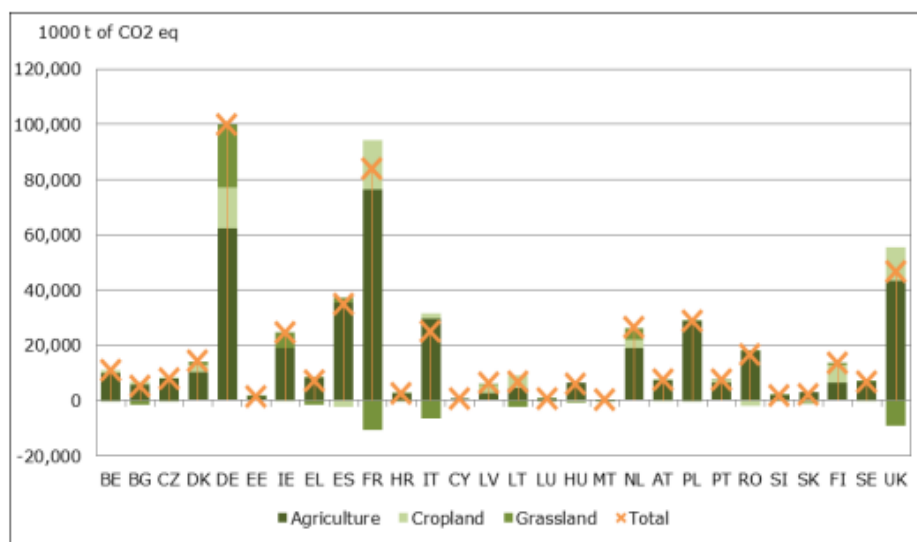
Figur 4. Endringer i utslipp av klimagasser i EUs landbruk målt i mill. tonn CO₂-ekvivalenter

Source: EEA, 2018

De totale utslippene av klimagasser fra jordbruket fra de enkelte medlemsland i EU går fram av figur 5 nedenfor. De store forskjellene i utslippene mellom land skyldes hovedsakelig forskjellene i størrelsen på jordbrukssektoren i medlemslandene.

Figur 5. Klimagassutslipp fra jordbruket i EU28 i 2016.

Source: EEA, 2018

Det er også interessant å merke seg at Kommisjonen sier at grasarealer netto binder karbon i Frankrike, Italia og Storbritannia, mens det motsatte er tilfelle i eksempelvis Tyskland, Irland og Nederland. Dette går fram av figuren ovenfor.

FNs klimapanel konkluderte i 2014 med at jordbruksproduksjonen kan oppleve både positive og negative effekter av klimaendringene. Temperaturøkningene kan gi nordiske land muligheter for produksjon av varmekjære produksjoner en ikke kunne produsere før, mens produksjoner i andre regioner kan få lavere avlinger på grunn av varmestress. Husdyrproduksjonen kan lide på grunn av mangel på ventilasjon og vann.

Husdyrproduksjonen kan også rammes på grunn av økte husdyrsykdommer og redusert kvalitet på gras og husdyrfôr.

Basert på EUs nåværende forpliktelser om 40 prosent reduksjon i CO₂ ekvivalenter i 2030 i forhold til 1990 -nivå, skal medlemslandene i EU redusere klimagassutslippene med 30 prosent i ikke - kvotepliktig sektor. Dette gjelder hovedsakelig transport, bygg, avfall og jordbruk. Hvert medlemsland i EU har fått nasjonale utslippsmål gjennom innsatsfordelingsforordningen.

Fremtidig landbrukspolitikk i EU må legge til rette for at EU kan nå sine målsettinger. Kommisjonspresident Von der Leyen foreslo i sin tale om Unionens tilstand 16. september 2020 at EU skal øke sine reduksjonsforpliktelser for klimagasser til 55 prosent i 2030 i forhold til utslippsnivået i 1990. Jordbrukssektoren vil også bli berørt av disse forslagene. Kommisjonen vil se nærmere på sitt energi- og klimaregelverk og sørge for at det er tilpasset til de økte klimaambisjonene («fit for 55»).

Kommisjonen foreslår derfor at medlemslandene skal bruke ny teknologi eller endret jordbrukspraksis ved redusert utslipp av metan og dinitrogenoksid (lystgass) fra risproduksjon, drøvtyggere og mindre bruk av kunstgjødsel. Videre foreslår de at en bør iverksette tiltak som binder karbon i jord, produsere biomasse, redusere bruk av fossilt drivstoff i jordbruksproduksjonen og redusere avfallsproduksjonen i jordbruket og kasting av mat.

5. Ivareta forvaltningen av jord

Kommisjonen mener at det er nødvendig å ta vare på, og forbedre, kvaliteten på jorden. Trusselen i dag er jorderosjon, redusert organisk materiale, redusert biologisk mangfold i jorda, jordpakking, forurensing av jord, oppbygging av salt i jord, nedbygging av jord og forørkning.

Den største trusselen når det gjelder erosjon er vannerosjon. 11,4 prosent av EUs arealer er i dag utsatt for vannerosjon. Dette er vesentlig lavere enn tidligere nivå på 17 prosent. Hovedgrunnen til reduksjonen er at EU har iverksatt tiltak som redusert pløying, jorddekke, etablering av gras, bygging av levegger og etablering av kote-landbruk.

EU er opptatt av å forbedre kvaliteten på jorden. I det neste forskningsprogrammet til EU, Horisont Europa, vil en bla. avsette betydelige forskningsmidler knyttet til jord.

Kommisjonen påpeker i sine bakgrunnsnotater om ny landbrukspolitikk at jordkvaliteten kan forbedres ved bruk av ny teknologi som gjør at en får mindre negative effekter av overgjødsling og for mye bruk av pesticider. Ny teknologi knyttet til eksempelvis presis gjødsling og bruk av plantevernmidler krever imidlertid kunnskap og investeringer hos den enkelte bonde og i lokalsamfunnet. I 2016 hadde 44 prosent av EUs befolkning mangel på digitale kunnskaper. Mangel på bredbånd er også et problem ved at kun 40 prosent av alle hjem i distriktene i EU har bredbånd, mens det samme nivå i hele EU er 76 prosent.

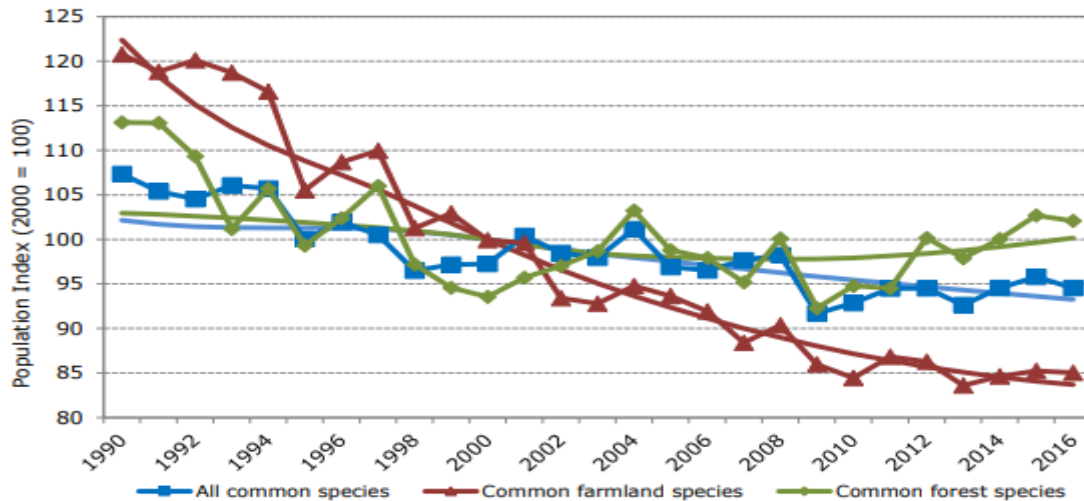
Dersom ny teknologi skal tas i bruk bør derfor jordbrukssektoren etter Kommisjonens mening få bedre rådgiving for å bygge opp kunnskap, og EU må fortsette utbygging av

bredbånd i distriktene. Når en har fått ny teknologi, mener Kommisjonen at en har tekniske løsninger som kan bidra til at jordbrukskvaliteten styrkes.

6. Bidra til beskyttelse av jordbrukets biodiversitet

Et begrenset utvalg av indikatorer i EU viser at statusen på arter og habitater ikke er positiv i EU. Jordbrukets indeks for fugler er en indeks som viser utviklingen i antall fugler på dyrket jords habitater. Utviklingen i perioden 1990 – 2016 vises i figuren nedenfor.

Figur 6. Utviklingen i antall vanlige fugler i EU i 1990 - 2016

Source: DG AGRI based on Eurostat

Figuren viser at i 2016 stod indeksen på 85, det vil si at det har vært et fall på 15 prosent siden basisnivå på 100 i år 2000. Fra 1990 har reduksjonen i antall vanlige fugler blitt redusert med 35 prosent.

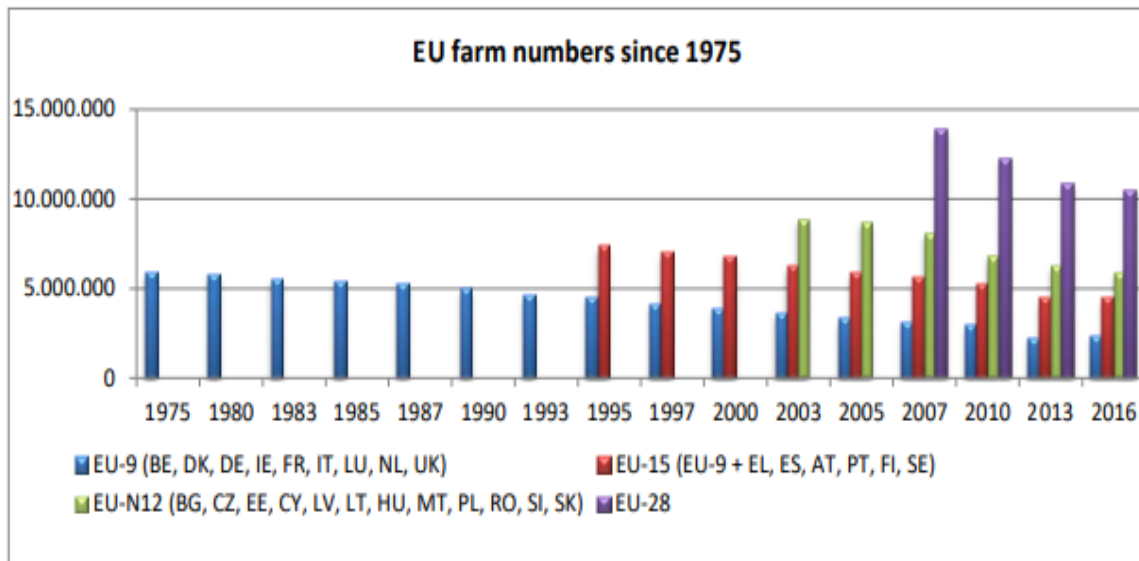
En annen indikator som viser at biodiversiteten i jordbruket er i reduksjon, er dagsommerfugl-indeksen for grasarealer. Denne indeksen viser et fall på 30 prosent i perioden 1990 – 2013. Reduksjoner i antall dagsommerfugler tyder ifølge Kommisjonen på at antall insekter knyttet til jordbruket er i reduksjon.

I den nye landbrukspolitikken mener derfor kommisjonen at jordbruket framover må bedre ivareta det biologiske mangfold. Tiltak som gjelder i dag, og som vil videreutvikles, er dyrking av flere vekster samtidig på et jorde, ivaretagelse av landskapstyper som ikke alltid er «optimalt» for bøndene, fortsette å stille miljøkrav for å få støtte og iverksette grønne betalingsordninger.

7. Gjøre det mer attraktivt for unge å overta gårdsbruk

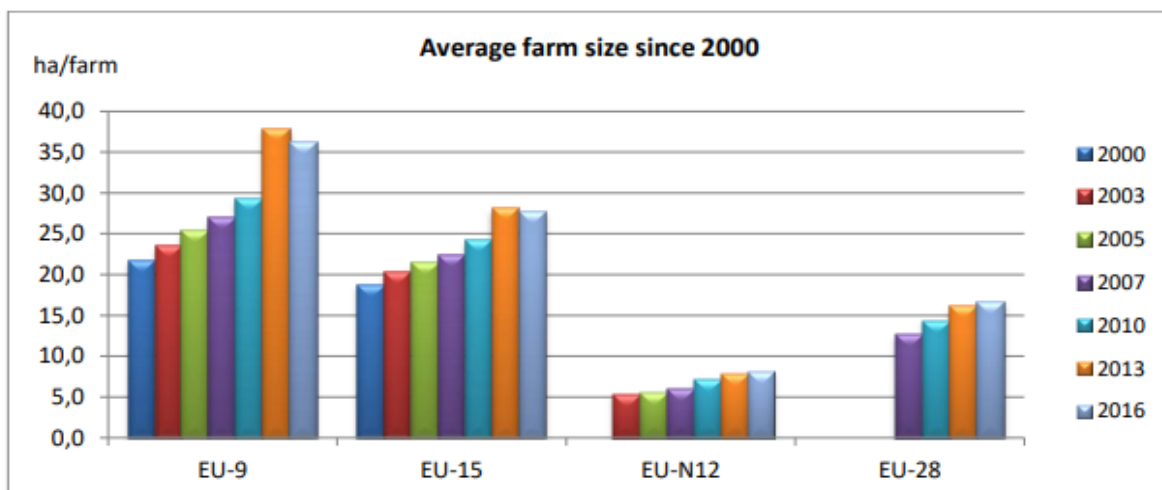
Antall gårdsbruk i EU reduseres årlig. Dette har skjedd i EU under EU9, EU15 og EU28. Antall gårdsbruk i EU i 2016 var vel 10 millioner. Samtidig har gjennomsnittlig gårdsstørrelse i EU28 økt. Utviklingene i antall bruk og gårdsstørrelse går fram av figur 7 og 8 nedenfor.

Figur 7. Utvikling i antall gårdsbruk i EU, 1975 – 2016.

Source: DG Agriculture and Rural Development, based on Eurostat data

Figur 8. Utviklingen i gjennomsnittlig gårdsstørrelse i EU fra 2000 – 2016.

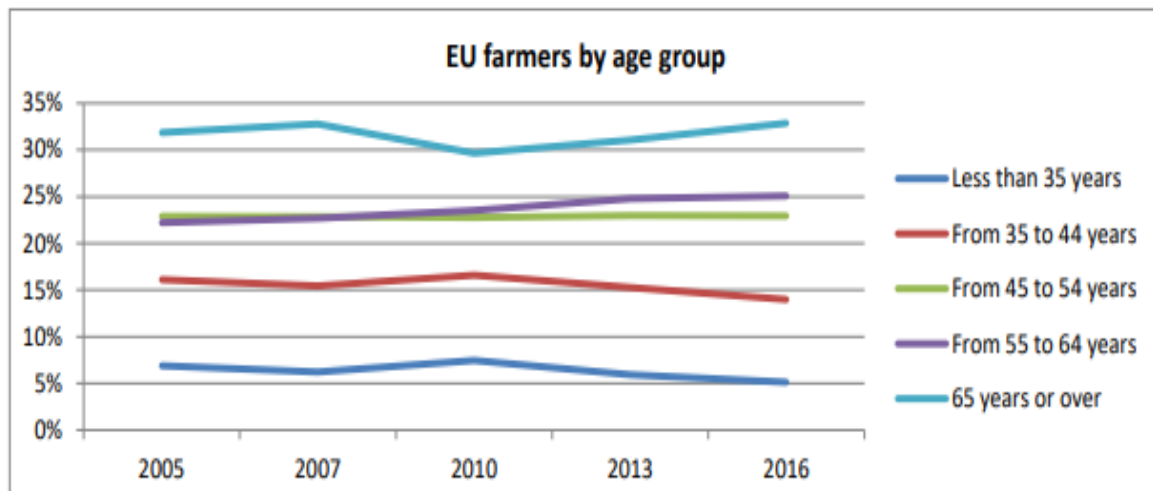

Source: DG Agriculture and Rural Development, based on Eurostat data

Figuren viser at gjennomsnittlig gårdsstørrelse har blitt redusert ved at nye medlemsland er blitt en del av EU. Figuren viser også at «gamle» medlemsland i EU som Tyskland, Frankrike, UK, Nederland, Danmark osv. har en betydelig større andel større gårder enn nye medlemsland som Bulgaria, Tsjekkia, Estland, Latvia, Polen osv.

En av de største utfordringene i EU er å få unge bønder til å overta gårdsbrukene. I 2016 var situasjonen slik at for hver ung bonde under 35 år finnes det 6 bønder som er eldre enn 65 år. Dette vises i figur 9 under.

Figur 9. Alderssammensetning for bønder i EU, 2005 – 2016.

Source: DG Agriculture and Rural Development, based on Eurostat data

Analyser av Kommisjonen viser at unge bønder har gjennomsnittlig større gårder, driver mer spesialisert, er i større grad involvert i alternative landbruksnettverk, i større grad satser på lokalt salg og tar del i nye innovasjons- og forskningsprogrammer. Interessen for organisk jordbruk er også større.

Utfordringene som Kommisjonen ser angående unge bønder er tilgang til jordbruksareal, lave fortjenestemuligheter i jordbruket, vanskeligheter med finansiering og kreditt og mangel på kunnskap til å drive gårder.

For å stimulere til at flere unge bønder tar over gårdene, foreslo derfor EUs råd i juli at 2 prosent av de direkte midlene som skal brukes i nasjonale programmer skal gå til unge bønder.

Kommisjonen foreslår at unge bønder kan få større inntektsstøtte, oppstartstøtte, investeringsstøtte, iverksettelse av partnerskap mellom unge og eldre bønder, rådgivning og subsidierte lån og kreditter.

8. Utvikle nye arbeidsplasser i distriktene

I EU28 er 44 prosent av landområdene definert som distrikter. I 2017 bodde 19 prosent av befolkningen i distriktene. Dette er en prosent lavere enn i 2013. Landbrukets betydning er stor i mange distrikter ved produksjon av jordbruksvarer og sterk kobling til matvareindustrien og reiseliv.

I perioden 2015 – 2017 var gjennomsnittlig arbeidsledighet i EU 8,7 prosent. Arbeidsledigheten i distriktene er lavere, og er på 8,1 prosent, men blant unge var arbeidsledigheten i distriktene på 18 prosent.

I mange land i EU bor en svært stor andel av de fattige menneskene i distriktene.

Kommisjonen mener at de viktigste sektorene i distriktene framover vil være turisme, bioøkonomi og fornybar energi.

Andelen sysselsatte i jordbruket på full tid er omlag 5 prosent og nær 20 prosent når en inkluderer matvareindustrien. Reduksjonen i sysselsatte i matsektoren er likevel kraftig. Fra 2000 – 2017 forlot 5,6 millioner arbeidere jordbrukssektoren. Dette var en reduksjon på 35 prosent eller 4,6 prosent pr år. Mye av reduksjonen skyldes strukturelle endringer i nye medlemsland.

Antall gårdsbruk er også kraftig redusert i EU siden 2005. Mer enn 4 millioner gårder har blitt borte. Det totale antall hektar dyrket jord er likevel omtrent det samme på grunn av sammenslåing av gårder og utvidelse av eksisterende gårder.

I den nye landbrukspolitikken, mener Kommisjonen at en må fortsette å bruke landbrukspolitikken aktivt, og spesielt distriktspolitiske tiltak gjennom bygdeutviklingsmidler i pilar II. Kommisjonen har også foreslått at medlemslandene skal få større fleksibilitet i bruk av midler mellom markedsordninger i jordbruket og bygdeutviklingsmidler. Slik skal jordbrukspolitikken bidra til å opprettholde bosetting i distriktene.

9. Sikre trygg og helse riktig mat

I forslaget til ny landbrukspolitikk er en opptatt av antibiotikaresistens (AMR). Antibiotika har blitt «offer for sin egen suksess» fordi de har blitt brukt feil og i for store mengder, slik at de har ført til globale helseutfordringer i form av antibiotikaresistente mikroorganismer.

Uten omfattende tiltak vil vi kunne stå overfor en tilsvarende situasjon som før antibiotika ble utviklet. Da vil uskyldige infeksjoner kunne bli livstruende og kirurgiske inngrep utgjøre stor risiko både for dyr og mennesker.

Den framtidige landbrukspolitikken må støtte opp under felles tiltak mot antibiotikaresistens. Det haster med økt oppmerksomhet mot bruken av antimikrobielle stoffer til dyr. Det er også behov for en bedre forståelse av sammenhengen mellom antibiotikaresistens hos mennesker, dyr og miljø.

Kommisjonen viser til at det samlede salget av antibiotika til dyr i 25 europeiske land er redusert med mer enn 20 % fra 2011 til 2016. I følge Kommisjonen bekrefter dette trenden at EUs anbefalinger og nasjonale kampanjer samlet har hatt en positiv effekt. Statistikken viser også at enkelte land bruker mye mer antibiotika enn andre, og at ikke alle land har hatt en gunstig utvikling. Kypros, Spania, Italia og Portugal er blant landene med høyest forbruk av antibiotika, og med unntak av Italia kan de heller ikke vise til en gunstig utvikling i perioden. De store forskjellene i forbruk tyder på at det er mulig å redusere forbruket av antibiotika uten at det fører til sykdomsutfordringer.

Kommisjonen mener at det kan være nødvendig med tiltak som bedre biosikkerhet, redusert dyretetthet, bedre kompetanse og kunnskap om medisinbruk. Utvikling av vaksiner og alternative behandlingsmåter vil også kunne redusere sykdomsforekomster, og mulighet for å kurere dyr med mindre bruk av antibiotika.

Tabellen nedenfor viser utviklingen i salg av antibiotika til matproduserende dyr i ulike land i perioden 2011 – 2016.

Tabell 1. Utviklingen i salg av antibiotika til dyr i EUs medlemsland i perioden 2011 – 2016.

	in mg/PCU					
	2011	2012	2013	2014	2015	2016
AT	54	55	57	56	51	46
BE	175	161	157	158	150	140
BG	104	99	116	83	122	155
HR				147	102	93
CY	408	397	426	392	434	453
CZ	83	80	82	80	68	61
DK	43	44	45	44	42	41
EE	66	56	62	68	65	64
FI	24	24	24	22	20	19
FR	117	103	95	107	70	72
DE	211	205	179	149	98	89
EL					57	64
HU	192	246	230	193	211	187
IE	49	58	57	48	51	52
IT	370	341	302	360	322	295
LV	35	41	37	37	38	30
LT	42	39	37	36	35	38
LU		44	54	41	35	36
MT						
NL	114	75	70	68	64	53
PL	120	132	151	141	139	129
PT	161	157	187	202	134	208
RO				39	101	85
SK	44	43	63	66	54	50
SI	43	37	22	33	26	30
ES	249	242	317	419	402	363
SE	14	14	13	12	12	12
UK	51	66	62	62	57	45

Note: Sales of active ingredient, of veterinary antimicrobial agents marketed mainly for food-producing animals, in mg/PCU (population correction unit).

Source: DG AGRI elaboration based on ESVAC report.

EU sin One Health handlingsplan fra 2017 er et godt grunnlag for EU og medlemsstatene når de skal levere innovative, effektive og bærekraftige tiltak mot AMR. Det overordnede målet er å beholde effektiv behandling av infeksjoner hos mennesker og dyr. Handlingsplanen gir et rammeverk til vedvarende, mer omfattende tiltak for å redusere framveksten og spredningen av AMR og til utvikling av nye antibiotika innen og utenfor EU.

One Health planen inneholder mer enn 75 konkrete tiltak for en mer integrert, omfattende og effektiv tilnærming til bekjempelse av AMR. EU er ikke alene om å erkjenne trusselen fra AMR og ta opp dette problemet på høyeste politiske nivå. Mange land utenfor EU, så vel som internasjonale organisasjoner, håndterer også denne saken.

Allerede i 2006 forbød EU bruken av antibiotika som tilsetningsstoffer i fôr for å øke tilveksten hos dyr. Antibiotika er bare tillatt for sykdomsforebygging eller for sykdomsbehandling. De nye EU-reglene om veterinærpreparater og medisinfôr ble vedtatt ved utgangen av 2018. De fastsetter et bredt spekter av konkrete tiltak for å bekjempe antimikrobiell resistens og for å fremme ansvarlig bruk av antimikrobielle stoffer.

Det foreslåtte regelverket om veterinærpreparater innfører et forbud mot forebyggende bruk av antibiotika i dyregrupper, et forsterket forbud mot bruk av antimikrobielle stoffer for å fremme vekst og muligheter for å begrense bruken av visse antimikrobielle stoffer til dyr, slik at de kan reserveres til behandling av mennesker. En har også mål om å stimulere utviklingen av nye antimikrobielle legemidler.

Å fremme godt dyrehold, som bidrar til bedre dyrehelse og dyrevelferd, vil også redusere forbruket av antibiotika og utviklingen av resistens.

10.Kommentar

Matråd Stein Ivar Ormsettrø og landbruksråd Magnar Sundfør ved den norske EU-delegasjonen i Brussel rapporterer at Kommisjonen har svært høye ambisjoner knyttet til landbrukspolitikken i EU. De overordnede rammene knyttet til budsjettet og rammene for jordbruksproduksjonen for perioden 2021 – 2027 ble fastsatt på EUs Rådsmøte i juli. Den videre kamp mellom medlemslandene i Rådet, Parlamentet og Kommisjonen vil nå stå om hvilke målsettinger en skal prioritere høyere og lavere for at en samlet sett skal få en best mulig landbrukspolitikk som trolig iverksettes den 1. januar 2023.